

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044) 251-62-62, (044) 251-62-66

E-mail: sl.dilovod@amcu.gov.ua, сайт: amcu.gov.ua, код згідно ЄДРПОУ 00032767

№ _____

На № _____

від _____

Комітет Верховної Ради України з питань
правоохоронної діяльності

Комітет Верховної Ради України з питань
економічного розвитку

*Про розгляд доопрацьованого законопроекту
реєстр. № 11443 від 25.07.2024*

Антимонopolний комітет України (далі – Комітет) відповідно до частини третьої статті 20¹ Закону України «Про Антимонopolний комітет України» у межах компетенції опрацював доопрацьований проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів притягнення юридичних осіб до відповідальності за підкуп посадових осіб іноземних держав» (реєстраційний № 11443 від 25.07.2024) (далі – доопрацьований Законопроект) та повідомляє про таке.

Відповідно до пояснювальної записки, доданої до доопрацьованого Законопроекту, проект акта розроблений з метою забезпечення виконання Україною взятих на себе зобов'язань з імплементації Рекомендації Ради Організації економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР) щодо подальшої боротьби з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях та запровадження ефективного механізму притягнення юридичних осіб до відповідальності, який відповідатиме Конвенції ОЕСР про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних ділових операціях.

Звертаємо увагу, що в доопрацьованому Законопроекті не враховано зауважень та пропозицій, наданих у листі Комітету від 23.09.2024 № 300-29.1/01-9287e (далі – Лист), зокрема, щодо змін, передбачених до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон), а саме, щодо доповнення його новим розділом 8⁻¹ та, відповідно, новою статтею 18, якою, зокрема, передбачається, що отримувач державної допомоги може бути тимчасово обмежений у можливості отримувати державну допомогу у випадках, якщо цей отримувач державної допомоги є юридичною особою, до якої було застосовано додаткові (нефінансові) заходи кримінально-правового характеру у виді:

тимчасового обмеження діяльності юридичної особи або

тимчасового обмеження в отриманні прав та переваг,

передбачених частинами першою та другою статті 96¹⁰⁻¹ Кримінального кодексу України.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат:

3FAA9288358EC00304000002B6B3700FAAFC100

Підписувач: Кириленко Павло Олександрович

Дійсний з: 13.09.2023 0:00:00 по 12.09.2025 23:59:59

Антимонopolний комітет України

№ 300-29.1/01-10752e від 06.11.2024

Так, згідно із доопрацьованим Законопроектом *заборона отримувати державну допомогу суб'єктами господарювання (бути отримувачами державної допомоги)* є саме додатковим (нефінансовим) заходом кримінально-правового характеру *у виді тимчасового обмеження в отриманні прав та переваг*, передбаченим пунктом 3 частини другої статті 96¹⁰⁻¹ Кримінального кодексу України, та не є тимчасовим обмеженням діяльності юридичної особи, передбаченим частиною першою статті 96¹⁰⁻¹ Кримінального кодексу України.

Тобто передбачати можливість тимчасового обмеження юридичної особи отримувати державну допомогу у випадках, якщо відповідний отримувач державної допомоги є юридичною особою, до якої було застосовано додаткові (нефінансові) заходи кримінально-правового характеру *у виді тимчасового обмеження діяльності* юридичної особи та *тимчасового обмеження в отриманні прав та переваг*, передбачених частиною першою та пунктами 1, 2, 4, 5 частини другої статті 96¹⁰⁻¹ Кримінального кодексу України, є необґрунтованим.

Оскільки таким чином виникає правова колізія у правильності застосування запропонованих доопрацьованим Законопроектом положень статті 96¹⁰⁻¹ Кримінального кодексу України та статті 18 Закону.

З аналізу положень доопрацьованого Законопроекту, якими пропонується внести зміни до низки законодавчих актів України для встановлення в них положень щодо застосування до юридичних осіб додаткових (нефінансових) заходів кримінально-правового характеру, вбачається, що застосування запропонованих статтею 96¹⁰⁻¹ Кримінального кодексу України заходів чітко кореспондує певній сфері застосування відповідних законодавчих актів України, до яких пропонуються зміни. Так, наприклад:

1) змінами до статті 33 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» передбачається, що до юридичних осіб може бути застосовано додатковий (нефінансовий) захід кримінально-правового характеру, передбачений пунктом 12 частини першої статті 96¹⁰⁻¹ Кримінального кодексу України (тобто тимчасове обмеження діяльності юридичної особи у виді заборони брати участь у діяльності спільних підприємств);

2) змінами до статті 26 Закону України «Про нафту і газ» передбачається, що право користування нафтогазоносними надрами може бути тимчасово заборонено (зупинено) виключно з таких підстав, як, зокрема, застосування до юридичної особи додаткового (нефінансового) заходу кримінально-правового характеру, передбаченого пунктом 5 частини першої статті 96¹⁰⁻¹ Кримінального кодексу України, протягом строку, визначеного у судовому рішенні про застосування такого заходу (тобто тимчасове обмеження діяльності юридичної особи у виді заборони отримувати, продовжувати строк дії спеціального дозволу на користування надрами (зокрема зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами);

3) змінами до статті 14 Закону України «Про державно-приватне партнерство» передбачається, що до участі в конкурсі з визначення приватного партнера також не допускаються претенденти/учасники, які належать до категорії резидентів України, щодо яких застосовано додатковий (нефінансовий) захід кримінально-правового характеру, передбачений пунктом 11 частини першої статті 96¹⁰⁻¹ Кримінального кодексу України, протягом строку, визначеного у судовому рішенні про застосування такого заходу (тобто тимчасове обмеження діяльності юридичної особи у виді заборони брати участь у державно-приватному партнерстві);

4) змінами до статті 16 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» передбачається, що зупинення дії ліцензії також може бути застосовано до

юридичної особи – ліцензіата як додатковий (нефінансовий) захід кримінально-правового характеру, передбачений пунктом 2 частини першої статті 96¹⁰⁻¹ Кримінального кодексу України (тобто тимчасове обмеження діяльності юридичної особи у виді заборони користуватись ліцензією (зупинення дії ліцензії повністю або частково);

5) змінами до статті 11 Закону України «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності» передбачається, що державна підтримка не може надаватися суб'єкту господарювання, до якого застосовано додатковий (нефінансовий) захід кримінально-правового характеру, передбачений пунктом 5 частини другої статті 96¹⁰⁻¹ Кримінального кодексу України. Строк такого обмеження визначається судовим рішенням (тобто тимчасове обмеження в отриманні прав та переваг у виді заборони отримувати державну та іншу фінансову підтримку експортної діяльності);

б) змінами до статті 5 Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» передбачається, що не може бути резидентом Дія Сіті юридична особа, щодо якої застосовано додатковий (нефінансовий) захід кримінально-правового характеру, передбачений пунктом 4 частини другої статті 96¹⁰⁻¹ Кримінального кодексу України, протягом строку, визначеного у судовому рішенні про застосування такого заходу (тобто тимчасове обмеження в отриманні прав та переваг у виді заборони набувати статусу резидента Дія Сіті).

Натомість запропонованими змінами до статті 18 Закону передбачається запровадження можливості тимчасово обмежувати юридичну особу в отриманні державної допомоги, якщо до неї було застосовано додаткові (нефінансові) заходи кримінально-правового характеру у виді тимчасового обмеження діяльності юридичної особи або тимчасового обмеження в отриманні прав та переваг, передбачених як частиною першою, так і частиною другою статті 96¹⁰⁻¹ Кримінального кодексу України.

При цьому додатковий (нефінансовий) захід кримінально-правового характеру у виді тимчасового обмеження в отриманні прав та переваг, а саме заборона отримувати державну допомогу суб'єктами господарювання (бути отримувачем державної допомоги), що кореспондує відповідній сфері – сфері державної допомоги – передбачений виключно пунктом 3 частини другої статті 96¹⁰⁻¹ Кримінального кодексу України, що пропонується у доопрацьованому Законопроекті.

Отже, необхідним є встановлення механізму застосування додаткового (нефінансового) заходу кримінально-правового характеру у сфері державної допомоги, аналогічного до зазначених вище механізмів в інших сферах, а саме, запровадження можливості тимчасово обмежувати юридичну особу в отриманні державної допомоги лише у випадку, якщо до неї було застосовано відповідний цій сфері додатковий (нефінансовий) захід кримінально-правового характеру у виді тимчасового обмеження в отриманні прав та переваг, передбачений пунктом 3 частиною другою статті 96¹⁰⁻¹ Кримінального кодексу України – заборона отримувати державну допомогу суб'єктами господарювання (бути отримувачами державної допомоги).

Разом із тим запропонована редакція частини першої статті 18 Закону не містить правової визначеності щодо застосування тимчасового обмеження в отриманні прав та переваг у виді заборони отримання державної допомоги суб'єктами господарювання (бути отримувачем державної допомоги) та повинна узгоджуватися з положеннями статті 532 Кримінального процесуального кодексу України. Отже, зазначене положення потребує уточнення щодо набрання судовим рішенням законної сили щодо застосування додаткового (нефінансового) заходу кримінально-правового характеру у виді тимчасового

обмеження в отриманні прав та переваг, передбаченого пунктом 3 частини другої статті 96¹⁰⁻¹ Кримінального кодексу України.

Крім того, доопрацьований Законопроект доцільно доповнити положеннями, які передбачатимуть необхідність подання суб'єктами господарювання, які мають намір отримати державну допомогу, інформації щодо наявності чи відсутності застосованого до них додаткового (нефінансового) заходу кримінально-правового характеру у виді тимчасового обмеження в отриманні прав та переваг, передбаченого пунктом 3 частини другої статті 96¹⁰⁻¹ Кримінального кодексу України, який міститься в ухвалі суду про застосування до відповідної юридичної особи відповідного заходу кримінально-правового характеру.

Також у доопрацьованому Законопроекті не враховано зауважень та пропозицій, наданих у Листі щодо змін, згідно з якими до юридичної особи можуть застосовуватися додаткові (нефінансові) заходи кримінально-правового характеру у виді тимчасового обмеження діяльності юридичної особи, а саме заборони брати участь у публічних закупівлях.

Статтею 17 Закону України «Про публічні закупівлі» визначений вичерпний перелік підстав, за яких замовник приймає рішення про відмову учаснику в участі у процедурі закупівлі та зобов'язаний відхилити тендерну пропозицію учасника або відмовити в участі у переговорній процедурі закупівлі.

Серед таких підстав відсутня підстава щодо застосування за судовим рішенням до юридичної особи заходу кримінально-правового характеру у виді тимчасового обмеження її діяльності, а саме заборони участі в публічних закупівлях.

Враховуючи викладене, Закон України «Про публічні закупівлі» потребує внесення комплексних змін щодо врегулювання питання участі юридичних осіб у публічних закупівлях, до яких застосовані заходи кримінально-правового характеру.

З огляду на викладене доопрацьований Законопроект потребує доопрацювання з урахуванням наданих зауважень та пропозицій.

Голова Комітету

Павло КИРИЛЕНКО